PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2025/7

ze dne 7. ledna 2025

o zřízení konsorcia evropské výzkumné infrastruktury Observatoř soustavy Čerenkovových teleskopů (CTAO ERIC)

(oznámeno pod číslem C(2025) 9)

(Pouze anglické, české, francouzské, italské, německé, polské, slovinské a španělské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) ([1]), a zejména na čl. 6 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Česko, Francie, Itálie, Německo, Polsko, Rakousko, Slovinsko, Španělsko a Evropská organizace pro astronomický výzkum na jižní polokouli předložily Komisi v souladu s čl. 5 odst. 1 nařízení (ES) č. 723/2009 žádost o zřízení Observatoře soustavy Čerenkovových teleskopů (CTAO) (dále jen „žádost“). Švýcarsko oznámilo své rozhodnutí účastnit se konsorcia CTAO ERIC zpočátku jako pozorovatel.

(2) Žadatelé se dohodli, že hostitelským členským státem konsorcia CTAO ERIC bude Itálie.

(3) Nařízení (ES) č. 723/2009 bylo rozhodnutím Smíšeného výboru EHP č. 72/2015 ([2]) začleněno do Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP).

(4) Komise v souladu s čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 723/2009 žádost vyhodnotila a dospěla k závěru, že splňuje požadavky stanovené v uvedeném nařízení. V průběhu hodnocení získala Komise stanoviska nezávislých odborníků v oblasti dopadů astronomie gama záření, astrofyziky, částicové fyziky, fyziky plazmatu a základní fyziky.

(5) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle článku 20 nařízení (ES) č. 723/2009,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Zřizuje se konsorcium evropské výzkumné infrastruktury Observatoř soustavy Čerenkovových teleskopů (CTAO ERIC).

2. Základní prvky stanov konsorcia CTAO ERIC uvedené v čl. 6 odst. 3 nařízení (ES) č. 723/2009 jsou uvedeny v příloze.

([1]) Úř. věst. L 206, 8.8.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj.
([2]) Rozhodnutí Smíšeného výboru EHP č. 72/2015 ze dne 20. března 2015, kterým se mění Protokol 31 k Dohodě o EHP o spolupráci v některých oblastech mimo čtyři svobody [2016/755] (Úř. věst. L 129, 19.5.2016, s. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj).

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno České republice, Spolkové republice Německo, Španělskému království, Francouzské republice, Italské republice, Rakouské republice, Polské republice, Republice Slovinsko, Švýcarské konfederaci a Evropské organizaci pro astronomický výzkum na jižní polokouli.

V Bruselu dne 7. ledna 2025.

Za Komisi
Ekaterina ZAHARIEVA
členka Komise

PŘÍLOHA

ZÁKLADNÍ PRVKY STANOV KONSORCIA CTAO ERIC

1. **Název a sídlo**

(článek 1 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Zřizuje se evropská výzkumná infrastruktura s názvem Observatoř soustavy Čerenkovových teleskopů (CTAO).

2. Observatoř CTAO bude mít právní formu konsorcia evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) zřízeného podle ustanovení nařízení (ES) č. 723/2009 a bude se nazývat konsorcium evropské výzkumné infrastruktury Observatoř soustavy Čerenkovových teleskopů (CTAO ERIC).

3. Konsorcium CTAO ERIC má sídlo a ústředí v Bologni v Itálii.

2. **Úkoly a činnosti**

(článek 2 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Úkolem konsorcia CTAO ERIC je vybudovat observatoř pro pozemní astronomii gama záření, jak je popsáno ve „Vědeckém a technickém popisu observatoře CTA“ (konfigurace Alfa), a dále toto zařízení provozovat, modernizovat a nakonec vyřadit z provozu. Náklady na výstavbu jsou stanoveny v knize nákladů CTAO.

2. Konsorcium CTAO ERIC vykonává tyto činnosti:

   a) přispívat k výzkumu špičkové úrovně, technologickému rozvoji, inovacím a společenským změnám, a představovat tak přidanou hodnotu k rozvoji Evropského výzkumného prostoru (EVP) a dalších oblastí;

   b) zajistit plné vědecké využívání zařízení CTAO a souboru jeho nástrojů;

   c) umožnit účinný přístup uživatelům v souladu s politikou přístupu, která je stanovena v článku 3;

   d) přispívat k šíření vědeckých výsledků;

   e) optimálně využívat zdroje a know-how a

   f) jakékoli jiné nezbytné činnosti související s písmeny a) až e).

3. Konsorcium CTAO ERIC plní svůj hlavní úkol na neziskovém základě. Může však provádět hospodářské činnosti omezeného rozsahu, pokud tyto činnosti úzce souvisejí s jeho hlavním úkolem a neohrožují jeho plnění. Konsorcium CTAO ERIC vede oddělené záznamy o výdajích a příjmech ze svých hospodářských činností a účtuje za ně tržní ceny nebo, pokud tyto ceny nelze zjistit, veškeré náklady navýšené o přiměřené ziskové rozpětí.

3. **Politika přístupu pro uživatele Observatoře soustavy Čerenkovových teleskopů**

(článek 3 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Konsorcium CTAO ERIC poskytne evropským a mezinárodním výzkumným pracovníkům (uživatelům) účinný přístup na základě vědeckého přínosu, technické proveditelnosti a/nebo jiných relevantních kritérií souvisejících s cílem konsorcia CTAO ERIC. Vědecky přínosným návrhům výzkumných pracovníků, kteří nepatří k členům, strategickým partnerům, třetím stranám nebo pozorovatelům (dále jen „ostatní uživatelé“), se zpřístupní omezené množství pozorovacího času za zvláštních podmínek přístupu, které stanoví rada.

2. Přístup k zařízení CTAO může mít formu přístupu k pozorovacímu času CTAO nebo formu přístupu k archivním datovým produktům CTAO (článek 33). Podrobnosti o přístupu budou definovány v politice přístupu přijaté radou (čl. 25 odst. 13 písm. j)), která vymezí různé druhy návrhů a stanoví přiměřenou úroveň příležitostí pro velké starší programy (klíčové vědecké projekty).

3. Za přidělování času je odpovědný generální ředitel, který organizuje a řídí proces vzájemného hodnocení, během něhož se hodnotí vědecká excelence a proveditelnost návrhů. Postupy a hodnotící kritéria jsou zveřejněny na internetových stránkách konsorcia CTAO ERIC. Generální ředitel podává radě každoročně zprávu o přidělení času.

4. Uživatelský čas označuje pozorovací čas, který je k dispozici po zohlednění pozorování s garantovaným časem vyplývajících ze smluvních závazků konsorcia CTAO ERIC. Uživatelský čas bude rozdělen na otevřený čas pro standardní návrhy a čas pro klíčové vědecké projekty určený pro velké starší programy, pozorovací čas pro mezinárodní komunitu určený ostatním uživatelům a čas přidělovaný dle uvážení generálního ředitele. Definice jsou uvedeny ve Vědeckém a technickém popisu observatoře CTA.

5. Ostatní uživatelé se podílejí na provozních nákladech spojených s využíváním zařízení CTAO, jak je stanoveno v politice přístupu a příslušných dohodách o partnerství.

6. Ustanovení čl. 3 odst. 5 stanov se nevztahuje na časové příděly udělené konsorciem CTAO ERIC prostřednictvím zvláštních dohod (např. dohod o hostování).

4. **Vědecké hodnocení**

(článek 4 stanov konsorcia CTAO ERIC)

Vědecké a technické činnosti konsorcia CTAO ERIC každoročně vyhodnocuje vědecký a technický poradní výbor (článek 28). Podrobnosti budou stanoveny v politice vědeckého hodnocení, kterou přijímá rada (čl. 25 odst. 13 písm. k)).

5. **Šíření výsledků výzkumu**

(článek 5 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Konsorcium CTAO ERIC působí jako zprostředkovatel výzkumu a obecně podporuje otevřený přístup k údajům z výzkumu. Bez ohledu na tuto zásadu konsorcium CTAO ERIC podporuje kvalitní výzkum a prosazuje kulturu „osvědčených postupů“ prostřednictvím vzdělávacích činností.

2. Konsorcium CTAO ERIC požádá uživatele, aby výsledky svého výzkumu zveřejňovali a zpřístupňovali je prostřednictvím konsorcia CTAO ERIC.

3. Konsorcium CTAO ERIC přijme vlastní politiku šíření informací (čl. 25 odst. 13 písm. l)). Politika šíření informací popisuje různé cílové skupiny a konsorcium CTAO ERIC využívá k dosažení cílových skupin několik kanálů, například internetové portály, informační bulletin, semináře, účast na konferencích, články v odborných časopisech, tiskovinách a denním tisku.

6. **Práva duševního vlastnictví**

(článek 6 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Pojem „duševní vlastnictví“ je chápán v souladu s článkem 2 Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví podepsané dne 14. července 1967.

2. Konsorcium CTAO ERIC přijme vlastní politiku v oblasti práv duševního vlastnictví (čl. 25 odst. 13 písm. m)).

3. Konsorcium CTAO ERIC je vlastníkem veškerého duševního vlastnictví vyplývajícího z jeho činností podle těchto stanov, mimo jiné včetně duševního vlastnictví vytvořeného pracovníky zaměstnávanými konsorciem s výjimkou případů, na které se vztahují zvláštní smluvní ujednání, nebo pokud závazné právní předpisy nebo tyto stanovy stanoví jinak.

4. Základní duševní vlastnictví členů nebo jejich zastupujících subjektů zůstává vlastnictvím těchto členů nebo subjektů. V případě potřeby na ně bude konsorciu CTAO ERIC udělena licence prostřednictvím zvláštních dohod.

7. **Zaměstnanost**

(článek 7 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Konsorcium CTAO ERIC je zaměstnavatel podporující rovné příležitosti. Pracovní smlouvy se řídí právními předpisy země nebo území, v nichž je daný pracovník zaměstnán.

2. V souladu s požadavky vnitrostátních právních předpisů každý člen v rámci své jurisdikce usiluje o usnadnění pohybu a pobytu státních příslušníků členských zemí, pozorovatelů a strategických partnerů zapojených do úkolů konsorcia CTAO ERIC a jejich rodinných příslušníků.

3. Výběrová řízení pro uchazeče o pracovní místo v konsorciu CTAO ERIC jsou transparentní, nediskriminační a dodržují zásadu rovných příležitostí. Nábor a zaměstnávání nesmí být diskriminační.

4. Konsorcium CTAO ERIC podporuje vytvoření institucionalizovaného zastoupení zaměstnanců.

8. **Zadávání veřejných zakázek**

(článek 8 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Konsorcium CTAO ERIC s uchazeči a účastníky výběrových řízení zachází rovným a nediskriminačním způsobem bez ohledu na to, zda mají sídlo v Evropské unii či nikoli. Podrobná pravidla týkající se zadávání veřejných zakázek a jejich kritérií se stanoví v politice zadávání veřejných zakázek, kterou přijímá rada (čl. 25 odst. 12 písm. i) stanov). Tato politika zadávání veřejných zakázek musí dodržovat zásady transparentnosti, hospodářské soutěže, proporcionality, vzájemného uznávání, rovného zacházení, nediskriminace a udržitelnosti.

2. Při zadávání zakázek ze strany členů, pozorovatelů, strategických partnerů a třetích stran v souvislosti s činnostmi konsorcia CTAO ERIC je věnována náležitá pozornost potřebám konsorcia CTAO ERIC, technickým požadavkům a specifikacím vydaným příslušnými orgány.

3. Politika zadávání veřejných zakázek stanoví, že její ustanovení se nevztahují na veřejné zakázky zadávané konsorciem CTAO ERIC z finančních prostředků, které jsou poskytovány prostřednictvím konsorcia CTAO ERIC podle čl. 21 odst. 4 stanov. V těchto případech se místo politiky zadávání veřejných zakázek použijí základní zásady pro věcná plnění konsorciu CTAO ERIC a rámec pro věcná plnění (příloha B).

9. **Doba trvání**

(článek 9 stanov konsorcia CTAO ERIC)

Konsorcium CTAO ERIC se zřizuje na dobu neurčitou.

10. **Ukončení činnosti**

(článek 10 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. O ukončení činnosti konsorcia CTAO ERIC rozhoduje rada v souladu s čl. 25 odst. 13 písm. h) stanov.

2. Bez zbytečného odkladu a v každém případě však nejpozději do deseti dnů od přijetí rozhodnutí o ukončení činnosti konsorcia CTAO ERIC, vyrozumí konsorcium CTAO ERIC o tomto rozhodnutí Komisi.

3. Bez zbytečného odkladu a v každém případě však do deseti dnů od uzavření postupu pro ukončení činnosti vyrozumí konsorcium CTAO ERIC o této skutečnosti Komisi.

4. Konsorcium CTAO ERIC zaniká dnem, kdy Komise zveřejní příslušné oznámení v Úředním věstníku Evropské unie.

11. **Zrušení konsorcia CTAO ERIC nebo ukončení jeho daňových výhod**

(článek 11 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Po zrušení konsorcia CTAO ERIC nebo ukončení jeho daňových výhod a daňových úlev neobdrží členové nic víc než jimi zaplacené hotovostní příspěvky a skutečnou hodnotu svých věcných plnění.

2. Po zrušení konsorcia CTAO ERIC nebo ukončení jeho daňových výhod a daňových úlev se aktiva konsorcia CTAO ERIC převyšující zaplacené hotovostní příspěvky a skutečnou hodnotu věcných plnění převedou na jinou veřejnoprávní právnickou osobu nebo jinou daňově zvýhodněnou korporaci nebo na jinou právnickou osobu, která sleduje podobné cíle jako konsorcium CTAO ERIC v oblasti podpory vědy a výzkumu.

12. **Režim odpovědnosti a pojištění**

(článek 12 stanov konsorcia CTAO ERIC)

1. Konsorcium CTAO ERIC odpovídá za své dluhy.

2. Členové nejsou společně odpovědní za dluhy konsorcia CTAO ERIC. Finanční odpovědnost členů za dluhy konsorcia CTAO ERIC je omezena na hodnotu jejich příslušného ročního příspěvku.

3. Konsorcium CTAO ERIC uzavře odpovídající pojištění proti rizikům spojeným s výstavbou a provozem CTAO.